

REPUBLIKA HRVATSKA
PRIMORSKO-GORANSKA ŽUPANIJA
Županijsko poglavarstvo

“SIGURNA KUĆA”
NASILJE U OBITELJI U PRIMORSKO-GORANSKOJ
ŽUPANIJI S AKCIJSKIM PLANOM CJELOVITOG SUSTAVA
ZAŠTITE OD NASILJA U PRIMORSKO-GORANSKOJ
ŽUPANIJI ZA RAZDOBLJE 2007 – 2009.

**REPUBLIKA HRVATSKA
PRIMORSKO-GORANSKA
ŽUPANIJA
Županijska skupština
Predsjednik**

- članovima Županijske skupštine
- predsjednicima radnih tijela Županijske skupštine

Na temelju članka 100. Poslovnika Županijske skupštine Primorsko-goranske županije ("Službene novine" broj 28/01, 16/04, 4/07, 12/07 – pročišćeni tekst, 40/07 i 50/07), u prilogu upućujem materijal "**Sigurna kuća**" - **nasilje u obitelji u Primorsko-goranskoj županiji s Akcijskim planom cjelovitog sustava zaštite od nasilja u Primorsko-goranskoj županiji za razdoblje 2007 – 2009.**

**Predsjednik
Marinko Dumanić**

REPUBLIKA HRVATSKA
PRIMORSKO-GORANSKA
ŽUPANIJA
Županijsko poglavarstvo

Predsjednik Županijske skupštine
Primorsko-goranske županije
n/r Marinka Dumanića

Predmet: "Sigurna kuća" - nasilje u obitelji u Primorsko-goranskoj županiji
s Akcijskim planom cjelovitog sustava zaštite od nasilja u
Primorsko-goranskoj županiji za razdoblje 2007 – 2009.

Na temelju članka 94. i 95. Poslovnika Županijske skupštine Primorsko-goranske županije ("Službene novine" broj 28/01, 16/04, 4/07, 12/07 – pročišćeni tekst, 40/07i 50/07), Županijsko poglavarstvo Primorsko-goranske županije podnosi materijal "**Sigurna kuća**" - **nasilje u obitelji u Primorsko-goranskoj županiji s Akcijskim planom cjelovitog sustava zaštite od nasilja u Primorsko-goranskoj županiji za razdoblje 2007 – 2009.**

Za svoje predstavnike, koji će u ime Županijskog poglavarstva sudjelovati u radu Županijske skupštine Primorsko-goranske županije i njenih radnih tijela, Županijsko poglavarstvo odredilo je **Vedranu Fržop-Kotulovski**, članicu Poglavarstva zaduženu za područje zdravstvene zaštite i socijalne skrbi i **mr.sc. Ivu Africa**, pročelnika Upravnog odjela za zdravstvenu zaštitu i socijalnu skrb.

Ž u p a n

Zlatko Komadina, dipl.ing.

Rastući problem nasilja u društvu s kojim se svakodnevno susrećemo traži odgovor, akciju i kreiranje učinkovitih programa od strane regionalne i lokalne zajednice za sprečavanje nasilja. U stvaranju "nulte tolerancije" društva na pojavu svih oblika nasilja izrazita je uloga lokalne zajednice, a preuzimanja ove odgovornosti znači promicanje ljudskog dostojanstva i ljudskih prava. Ovaj dokument je izrađen s ciljem odgovora zajednice na porast nasilja u svakodnevnom životu..

Upravni odjel za zdravstvenu zaštitu i socijalnu skrb je ovu složenu zadaću povjerio Nastavnom zavodu za javno zdravstvo Primorsko-goranske županije. Nastavni zavod za javno zdravstvo Primorsko-goranske županije je okupio sve relevantne stručnjake iz ovog područja kao i predstavnike institucija, nevladinih udruga i predstavnike Povjerenstva za ravnopravnost spolova Skupštine Primorsko-goranske županije, kako bi dobio kvalitetan i relevantan dokument temeljem kojeg će se planirati buduće aktivnosti na sprečavanju nasilja. Za izradu ovog projekta osigurana su financijska sredstva u Proračunu Županije .

U uvodnom dijelu prikazane su posljedice obiteljskog nasilja, nasilje u partnerskim odnosima kao i uzroci nasilja, značajke žrtvi i značajke zlostavljača. Prikazani su rezultati istraživanja nasilja nad starijim osobama u Primorsko-goranskoj županiji. Također je opisana prevencija nasilja u obitelji kroz model piramide prevencije, ekološki model nastanka nasilja i ulogu škole u prevenciji nasilja.

U poglavlju "Analiza kaznenog i prekršajnog zakonodavstva" naveden je zakonodavni okvir u Republici Hrvatskoj (Obiteljski zakon, Kazneni zakon, Zakon o zaštiti od nasilja u obitelji) . Opisane su kazne i sankcije, kazneni i prekršajni postupak, prijavljivanje kaznenih i prekršajnih djela nasilja u obitelji, te Nacionalna strategija nasilja u obitelji.

Važan zadatak tima za izradu projekta je bio prikazati veličinu problema što je u direktnoj vezi s planiranjem aktivnosti i izradom Akcijskog plana.

Kroz izvješća institucija koje se bave ovom problematikom (centar za socijalnu skrb, policija, pravosuđe) dobila se veličina problema. Prema podacima policije i centra za socijalnu skrb broj slučajeva obiteljskog nasilja je u znatnom porastu u protekle tri godine. Tako su centri za socijalnu skrb na području Primorsko-goranske županije u 2005. godini zabilježili 287 uvida u obitelji zbog nasilja u obitelji, a u 2006. godini taj broj je narastao na 337. Centri za socijalnu skrb upozoravaju da bi trebalo inzistirati na primjeni postojećih odredbi Zakona u cilju ostanka žrtvi i djece u svojem domu dok bi nasilnik zbog nasilja trebao napustiti dom. Potrebno je pratiti mjere prisilnog liječenja od alkohola ili droge, otvoriti veći broj savjetovališta za obitelj, te uvoditi psihosocijalni tretman i rad s nasilnicima sve s ciljem da se spriječi sekundarna viktimizacija žrtava.

Policajska uprava Primorsko-goranska zabilježila je u 2005. godini 662 osobe, a u 2006. godini taj broj iznosi 932 osobe. Takav trend prisutan je i na državnom nivou a posljedica je povećanog senzibiliteta javnosti na problematiku zlostavljanja u obitelji.

Iz podataka Visokog prekršajnog suda Republike Hrvatske za razdoblje od 2002-2006. vidljivo je ukupno povećanje od 138% time da je u 2006. godini u odnosu na prethodnu godinu povećanje za 19% na nivou Republike Hrvatske.

U prikazu postojećih kapaciteta ustanovljeno je da na području naše Županije djeluje čitav niz institucija, ustanova, organizacija i udruga koje se bave problemima nasilja na različitim razinama. Ključni nositelji aktivnosti u radu na problematici nasilja su Obiteljski centar Primorsko-goranske županije, Udruga za zaštitu obitelji "Uzor" Rijeka, Dom za dnevni boravak "TIĆ", Sklonište za žene i djecu žrtve obiteljskog nasilja Grada Rijeke, Caritasov dom za žene i djecu žrtve obiteljskog nasilja "Sv.

Ana”, Krizni centar za starije i nemoćne osobe Doma za starije i nemoćne osobe “Kantrida” Rijeka, centri za socijalnu skrb, organizacije Crvenog križa, SOS telefon Rijeka, Obiteljsko i bračno savjetovanište Riječke nadbiskupije, te Nastavni zavod za javno zdravstvo Primorsko-goranske županije.

Intervencije u zajednici možemo grubo podijeliti na tri razine: primarna, sekundarna i tercijarna prevencija.

U Primorsko-goranskoj županiji postoje neki oblici primarne prevencije (program prevencija nasilja CAP, Škola za roditelje u okviru Doma za dnevni boravak “TIC”, Škola za roditelje Riječke nadbiskupije, Škola odgovornog roditeljstva Nastavnog zavoda za javno zdravstvo Primorsko-goranske županije,) za koje je potrebno provesti evaluaciju, te ih unaprijediti i osnažiti. Nijedan od njih nema dovoljan obuhvat i nije dostupan u cijeloj Primorsko-goranskoj županiji, pa je zato potrebno raditi na vidljivosti i dostupnosti ovih programa.

Sekundarna prevencija gotovo da i ne postoji. Aktivnosti na ovom području odnose se na savjetovanišni rad s djecom i mladima s poremećajima u ponašanju. Nužno je pojačati suradnju centara za socijalnu skrb s postojećom mrežom savjetovaništa koja bi mogla preuzeti taj posao.

Tercijarna prevencija usmjerena je prema obiteljima u kojima je prisutno nasilje u obitelji. Intervencije imaju zadaću neposredne zaštite i psihosocijalne potpore žrtvama te promjenu ponašanja počinitelja nasilja u obitelji.

Programi postojećih ustanova su usmjereni na rad sa žrtvama, a samo jedan program je usmjeren prema počiniteljima nasilja.

Uzimajući u obzir preporuke Vijeća Europe da na 10.000 stanovnika bude osigurano jedno mjesto za smještaj žrtava nasilja u obitelji, možemo zaključiti da Primorsko-goranska županija premašuje preporučeni kapacitet. Postojeće ustanove u Primorsko-goranskoj županiji (Caritasov dom za žene i djecu žrtve obiteljskog nasilja “Sv. Ana”, Sklonište za žene i djecu žrtve obiteljskog nasilja i Krizni centar za starije osobe DSN “Kantrida” Rijeka) imaju 49 kreveta čime su potrebe Primorsko-goranske županije zadovoljene.

Na temelju utvrđene veličine problema kao i nedostatka programa osobito na području sekundarne prevencije kroz Akcijski plan su predložene mjere i aktivnosti koji će pomoći da se dobije cjelovit sustav zaštite od nasilja u Primorsko-goranskoj županiji.

Županijsko poglavarstvo Primorsko-goranske županije je na sjednici od 31. siječnja 2008. godine razmatralo materijal “Sigurna kuća” - nasilje u obitelji u Primorsko-goranskoj županiji s Akcijskim planom cjelovitog sustava zaštite od nasilja u Primorsko-goranskoj županiji za razdoblje 2007 – 2009., te predlaže Županijskoj skupštini da donese sljedeći

Z A K L J U Č A K

Prihvata se Program “Sigurna kuća” - nasilje u obitelji u Primorsko-goranskoj županiji s Akcijskim planom cjelovitog sustava zaštite od nasilja u Primorsko-goranskoj županiji za razdoblje 2007-2009.

SAŽETAK

Na temelju članka 28. točka 15. Statuta Primorsko-goranske županije („Službene novine“ broj 22/01, 10/06, 16/06-pročišćeni tekst, 35/07 i 43/07), a u skladu sa Strateškim smjernicama Primorsko-goranske županije 2005 - 2009. godine (Klasa: 021-04/05-02/76; Ur.broj: 2170-01-11-01-05-2 od 28. rujna 2005. godine), Županijska skupština Primorsko-goranske županije, na sjednici održanoj _____ 2008. godine usvojila je program

„SIGURNA KUĆA“ – NASILJE U OBITELJI U PRIMORSKO-GORANSKOJ ŽUPANIJI S AKCIJSKIM PLANOM CJELOVITOG SUSTAVA ZAŠTITE OD NASILJA U PRIMORSKO-GORANSKOJ ŽUPANIJI ZA RAZDOBLJE 2007 – 2009.

UVOD

Nasilje protiv žena i djece kršenje je ljudskih prava. To je jedna od najčešćih povreda ljudskih prava diljem svijeta. Republika Hrvatska i Primorsko-goranska županija u tom pogledu nisu izuzeci. Stoga društvo ima pravo i obvezu poduzeti odgovarajuće mjere u svrhu sprečavanja nasilja u obitelji i smanjivanja njegovih posljedica. Pored načela pravednosti i poštivanja ljudskih prava, važan dodatni razlog za intervenciju društva u cilju sprečavanja nasilja u obitelji jesu i visoki troškovi koje svakom društvu uzrokuje nasilje u obitelji.

Svjesni sve prisutnijeg problema nasilja u obitelji i velike uloge lokalne zajednice u preuzimanju odgovornosti, Primorsko-goranska županija pokrenula je izradu projekta «Sigurna kuća» s ciljem odgovora zajednice na porast nasilja u svakodnevnom životu.

Posljedice nasilja u obitelji

Nasilje u obitelji predstavlja društveni problem koji značajno narušava mentalno zdravlje i kvalitetu života svih onih koji su mu izloženi. Posljedice obiteljskog nasilja kod žena uključuju: tjelesnu ozljedu (uključujući mogućnost smrtne posljedice), probleme s mentalnim zdravljem (kao anksioznost, depresiju, stres, seksualne poremećaje i nisko samopoštovanje), posljedice mogu biti povezane s PTSP-om, povećan rizik od samoubojstva, povećan rizik od zlorabe sredstava ovisnosti, nedostatak povjerenja pri razvijanju budućih odnosa, značajno sniženje standarda života, prijetnje i nastavak nasilja i nakon separacije od nasilnog partnera, teškoće u pronalaženju trajnijeg i odgovarajućeg partnera, teškoće i povećan stres vezan uz roditeljstvo (jer su i majka i djeca traumatizirani nasiljem), strah da će im nadležna tijela oduzeti dijete, nedostatak socijalne mreže i podrške.

Djeca koja su svjedoci partnerskog nasilja rizičnija su za pojavu niza emocionalnih problema i problema u ponašanju, uključujući anksioznost, depresiju, lošiji školski uspjeh, nisko samopoštovanje, neposlušnost, noćne more i pritužbe na tjelesne smetnje.

Tek je odnedavno i nasilje nad starijim osobama prepoznato kao široko rasprostranjeni problem. Procjenjuje se da su žrtve nasilja 4% do 10% osoba starijih od 65 godina.

Zakonodavstvo u Republici Hrvatskoj

U Republici Hrvatskoj zakonski okvir za citiranu problematiku uz Ustav Republike Hrvatske, kao temelj za zaštitu obitelji, čine: Kazneni zakon, Zakon o kaznenom postupku, Zakon o zaštiti od nasilja u obitelji, Obiteljski zakon, Zakon o istospolnim zajednicama, Zakon o ravnopravnosti spolova, Zakon o zaštiti svjedoka, Zakon o sudovima za mladež i Zakon o policiji.

Ovim je zakonima hrvatsko zakonodavstvo u velikoj mjeri usklađeno s međunarodnim standardima te se pravni akti stalno usavršavaju, pri čemu će se najbolja primjena zakona očitovati u njegovoj brzini primjene i osviještenosti svih sudionika postupka da je obiteljsko nasilje društveni problem, a ne stvar pojedinca te da za isto nema opravdanja. To su područja na kojima još treba raditi kako bi ostvarili punu pravnu sigurnost. Nacionalna strategija i Protokol o postupanju dobro reguliraju ovu problematiku te ih treba dosljedno i u potpunosti provoditi.

Veličina problema

Prema podacima Policijske uprave Primorsko-goranske i Centra za socijalnu skrb, broj slučajeva obiteljskog nasilja u protekle je tri godine u znatnom porastu. Tako su CZSS u 2005. godini na području Primorsko-goranske županije zabilježili 287 uvida u obitelji zbog obiteljskog nasilja. U 2006. godini taj je broj narastao na 337.

Centri za socijalnu skrb upozoravaju da bi trebalo inzistirati na primjeni postojećih odredbi zakona u cilju ostanka žrtvi i djece u svojem domu, dok bi nasilnik trebao napustiti dom. Potrebno je pratiti mjere prisilnog liječenja od alkohola ili droge, otvoriti veći broj savjetovališta za obitelj te uvoditi psihosocijalni tretman i rad s nasilnicima, a sve sa ciljem da se nasilje smanji i pruži odgovarajuća zaštita žrtvama (bez sekundarne viktimizacije žrtava).

Policijska uprava Primorsko-goranska u 2004. godini zabilježila je prijave za nasilje nad 662 oštećene osobe. U 2005. oštećeno je 808 osoba, a u 2006. godini taj broj iznosi 932. Takav trend prisutan je i na državnoj razini, a posljedica je povećanog senzibiliteta javnosti na problematiku zlostavljanja u obitelji samim postojanjem mogućnosti progona (prekršajnog i kaznenog) počinitelja nasilja, kao i smanjenom tolerancijom pojedinca i zajednice u odnosu na počinitelje nasilja nad nemoćnima, slabijima i djeci.

Iz podataka Visokog prekršajnog suda Republike Hrvatske, za razdoblje od 2002. do 2006. godine, vidljivo je ukupno povećanje od 138%, s time da je u 2006.g. u odnosu na prethodnu godinu povećanje od 19%. Udio je riješenih predmeta između 70 i 80%.

Počinitelju nasilja u obitelji sud ima mogućnost izricanja zatvorskih i novčanih kazni uz ostale zakonom predviđene sankcije, s tim da je jedna od malo korištenih a možda učinkovitijih sankcija u kaznenom sudovanju uvjetna osuda sa zaštitnim nadzorom uz određivanje posebnih obveza i to: podvrgavanje odvikavanju od ovisnosti o alkoholu i opojnim drogama u zdravstvenoj ustanovi ili terapijskoj zajednici, sudjelovanje u postupku psihocijalne terapije u specijaliziranim ustanovama u okviru nadležnih državnih tijela radi otklanjanja nasilničkog ponašanja u prekršajnom sudovanju zaštitna mjera obveznog psihosocijalnog tretmana, zaštitna mjera zabrane približavanja žrtvi nasilja u obitelji, udaljenja iz stana ili nekog drugog stambenog prostora, zabrane uhođenja ili uznemiravanja osobe izložene nasilju.

Postojeći kapaciteti i programi prevencije

Na području naše Županije djeluje niz institucija, ustanova, organizacija i udruga koje se bave problemima nasilja na različitim razinama. Ključni nositelji aktivnosti u radu na problematici nasilja u Primorsko-goranskoj županiji jesu:

- Obiteljski centar Primorsko-goranske županije,
- Udruga za zaštitu obitelji Rijeka – UZOR,
- Dom za dnevni boravak „TIĆ“,
- Sklonište za žene i djecu žrtve obiteljskog nasilja,
- Caritasov dom za žene i djecu žrtve obiteljskog nasilja „Sveta Ana“,
- Krizni centar za starije i nemoćne,
- Centar za socijalnu skrb,
- Crveni križ,
- SOS TELEFON Rijeka,
- Obiteljsko i bračno savjetovalište Riječke nadbiskupije,
- Nastavni zavod za javno zdravstvo Primorsko-goranske županije.

Intervencije u zajednici možemo grubo podijeliti na tri razine: primarna, sekundarna i tercijarna prevencija.

Intervencije na primarnoj razini obuhvaćaju širok raspon stručnih intervencija usmjerenih obitelji i širem socijalnom okruženju: mjere socijalne politike usmjerene siromašnijim obiteljima, programi učenja roditeljskih vještina, priprema stručnjaka za savjetovani rad s obitelji, program razvijanja samopoštovanja i samopouzdanja kod djece, prekidanje kodača nasilja u obitelji učenjem alternative tjelesnom kažnjavanju djece u odgoju i drugo.

U Primorsko-goranskoj županiji postoje neki od navedenih oblika rada i programa prevencije. Potrebno je provesti evaluaciju ovih programa te ih unaprijediti i osnažiti. Ni jedan od njih nema dovoljan obuhvat i nije dostupan u cijeloj Primorsko-goranskoj županiji. Potrebno je raditi na vidljivosti i dostupnosti ovih programa:

- *Program prevencije nasilja CAP „Child Assault Prevention“ - financira Grad Rijeka i provodi se u 12 OŠ Grada Rijeke*
- *UNICEF- «Za sigurno i poticajno okruženje u školama»*
- *Škola za roditelje koju organizira Dom za dnevni boravak TIĆ - slobodna za pohađanje svim zainteresiranima - mali broj korisnika*
- *Škola za roditelje u organizaciji Riječke nadbiskupije - namijenjena vjernicima,*
- *Škola odgovornog roditeljstva NZJZPGŽ - pilot projekt NZJZPGŽ, Službe školske medicine, baziran na školskom okruženju.*

Sekundarna prevencija usmjerena je obiteljima koje su visoko rizične za pojavu nasilja, ali ono još kod njih nije evidentirano. Cilj je identificiranje rizičnih obitelji i pružanje odgovarajućih oblika pomoći, podrške i tretmana. Preduvjet je za ove intervencije razvoj metoda za identificiranje rizičnih faktora u obitelji, trening stručnjaka za provedbu ovih metoda i razvoj resursa u lokalnoj zajednici za odgovarajuću pomoć obitelji.

U Primorsko-goranskoj županiji gotovo da ne postoje programi sekundarne prevencije. Aktivnosti na ovom području odnose se na savjetovani rad s djecom i mladima s poremećajima u ponašanju. Potrebno je pojačati suradnju CZSS-a s postojećom mrežom savjetovaništa koja bi mogla preuzeti taj posao.

Tercijarna prevencija usmjerena je obiteljima u kojima je prisutno nasilje u obitelji. Osnovni je cilj ovih intervencija neposredna zaštita i psihosocijalna potpora žrtvi te promjena ponašanja počinitelja nasilja u obitelji.

Postoji određen broj programa koji su usmjereni na rad s žrtvama i samo jedan program rada s počiniteljima nasilja:

- *Dom za dnevni boravak TIĆ*
 - *tretman djece žrtava zlostavljanja i zanemarivanja,*
 - *savjetodavni rad s njihovim nezlostavljajućim roditeljima, skrbnicima i obiteljima,*
 - *priprema djece za sudski proces,*
- *Udruga za zaštitu obitelji Rijeka UZOR*
 - *psihosocijalni tretman počinitelja nasilja,*
 - *tretman žrtava zlostavljanja i zanemarivanja,*
- *Obiteljski centar Primorsko-goranske županije*
 - *savjetodavni rad sa žrtvama zlostavljanja i zanemarivanja,*
- *Centar za socijalnu skrb*
 - *savjetodavni rad sa žrtvama i počiniteljima,*
- *Caritasov dom za žene i djecu žrtve obiteljskog nasilja "Sv. Ana"*
 - *savjetovalište,*
 - *sos telefon,*
- *Sklonište za žene i djecu žrtve obiteljskog nasilja*
- *SOS telefon Rijeka*
 - *psihosocijalna i pravna savjetovališna pomoć.*

Uzimajući u obzir preporuke Vijeća Europe, težilo se da se na 10 000 stanovnika predvidi jedno mjesto za smještaj žrtava nasilja u obitelji. Ovaj smještaj namijenjen je isključivo ženama i njihovoj djeci čiji su život i sigurnost ozbiljno ugroženi, privremenog je karaktera i ne predstavlja njihovo stambeno zbrinjavanje.

U Primorsko-goranskoj županiji postoje dva skloništa za žene i djecu te jedan za starije osobe. To su:

- *Caritasov dom za žene i djecu žrtve obiteljskog nasilja "Sv. Ana".*
- *Sklonište za žene i djecu žrtve obiteljskog nasilja,*
- *Krizni centar za starije osobe na Kantridi.*

Kapaciteti skloništa za žene i djecu iznose 54 kreveta, čime su potrebe Primorsko-goranske županije zadovoljene.

Po pitanju senzibilizacije javnosti u Primorsko-goranskoj županiji postoje posebne prigodne akcije koje se provode u suradnji s udrugama i ustanovama prigodom obilježavanja međunarodnih dana posvećenih promicanju prava djeteta, obitelji, ljudskih prava te borbi protiv nasilja u obitelji.

Postojeći standardi na socijalnom području, posebno u osjetljivom području borbe protiv obiteljskog nasilja, u načelu jamče jednakost i pravičnost za sve, ali se još uvijek značajno razlikuju u korištenju i primjeni među pojedinim subregijama županije, odnosno u njihovoj dostupnosti.

U cilju osiguranja jednake dostupnosti ostvarenja prava, izrađen je operativni dokument **Akcijski plan cjelovitog sustava zaštite od nasilja u Primorsko-goranskoj županiji za razdoblje 2007. – 2009. godine.**

Županijski akcijski plan o sprečavanju nasilja u obitelji je minimalni preduvjet koji jamči implementaciju planiranih mjera i aktivnosti u cilju uspostave cjelovitog sustava zaštite od nasilja u Primorsko-goranskoj županiji. Županijski akcijski plan služi kao pokazatelj političkih prioriteta vezanih uz nasilje u obitelji.

Iz niza dokumenata (primjerice: Zakon o ravnopravnosti spolova, Obiteljski zakon, Zakon o zaštiti od nasilja u obitelji, Saborski dokument »Nova nacionalna politika o provođenju politike ravnopravnosti spolova 2006 – 2010. godine«, Protokol o postupanju u slučaju nasilja u obitelji, Zakon o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi, Nacionalna strategija za suzbijanje nasilja u obitelji i Nacionalni plan aktivnosti za dobrobit, prava i zaštitu djece 2006.-2011.), vidljiva je obaveza lokalne samouprave u mobilizaciji svih resursa usmjerenih prevenciji nasilja u obitelji i izradi operativnih dokumenata.

U navedenom razdoblju predlaže se izgradnja „Cjelovitog sustava zaštite od nasilja u Primorsko-goranskoj županiji“. U taj sustav spadaju:

1. Mreža Osnovnih kapaciteta za prevenciju, suzbijanje i zaštitu žrtava nasilja
2. Sigurne kuće i skloništa za žrtve nasilja
3. Socijalna prihvatilišta (socijalni i nužni smještaj)
4. S O S telefoni
5. Civilne udruge za zaštitu žena i djece
6. Druge profesionalne institucije i državna tijela i ustanove (primjerice unutar sustava socijalne skrbi, policije, sudstva i zdravstva)
7. Nova stručna jedinica unutar Nastavnog zavoda za javno zdravstvo problemski usmjerena prevenciji nasilja u obitelji
8. Povjerenstvo za prevenciju i suzbijanje nasilja u obitelji Primorsko-goranske županije

Ukoliko želimo ostvariti potpuni sustav prevencije i suzbijanja nasilja potrebno je voditi računa i o ustrojstvu i geografskoj različitosti naše županije. Primorsko-goranska županija sastavljena je od sedam različitih područja ili «mikro regija»:

- Grad Rijeka sa svojim prstenom općina i gradova,
- Područje Liburnije s centrom Opatija,
- Područje Gorskog kotara s centrom u Delnicama,
- Područje Crikveničko - vinodolskog kraja s centrom Crikvenica,
- Otok Rab,
- Otok Krk,
- Otoci Cres i Lošinj.

Sva ova područja različita su po svom geografskom obliku i karakteristikama, ekonomskom i socijalnom ustrojstvu i snazi ali i u razlici mentaliteta i načinima življenja. Zbog toga je potrebno organizirati cjeloviti sustav zaštite koji će biti dostupan na cijelom teritoriju Primorsko-goranske županije, a koji će biti stručno, kadrovski i ekonomski racionalan i održiv.

OSNOVNI KAPACITETI ZA PREVENCIJU, SUZBIJANJE I ZAŠTITU OD NASILJA

Pored državnih tijela i ustanova s javnim ovlastima koji čine osnovu sustava za suzbijanje nasilja u obitelji, u Primorsko-goranskoj županiji postoje dodatni kapaciteti. Riječ je o slijedećim ustanovama: TIĆ, UZOR i Obiteljski Centar koji pružaju savjetodavnu pomoć, a čije je djelovanje potrebno proširiti na područje cijele županije.

Osim toga trebali bi poticati organiziranje civilnih udruga koje bi se bavile nasiljem i njegovim žrtvama, te ujedno pomagale profesionalnim institucijama u njihovom radu i djelovanju. U radu tih ustanova trebali bi biti uključeni (profesionalno i/ili volonterski): defektolozi - socijalni pedagozi, socijalni radnici, pravnici, psiholozi, psihijatri, razno medicinsko osoblje, pedagozi te volonteri svih profila.

Radi praktičnosti, ali i operativnosti smatramo da bi bilo potrebno osnovati centralna savjetovališta za pojedina područja županije koji bi pokrivali ostale gradove

i općine tog područja; na primjer Delnice bi bio centar za Gorski kotar, Crikvenica za Vinodolski kraj, a otoci bi imali svoje posebne centre s obzirom na geografsku izoliranost.

Osnivanjem ovakve mreže stvorili bi se uvjeti za jedinstveno djelovanje i pružanje zaštite žrtvama nasilja na području cijele Županije. Ova mreža imala bi jedinstvene kriterije i sisteme rada i provodila bi stalne preventivne akcije kao i edukaciju i informiranje stanovništva o svojim pravima i borbi protiv svih vidova nasilja. Preko ove mreže okupljali bi se volonteri i osnivale udruge koje bi se bavile problemima nasilja.

Smatramo da bi trebalo materijalno i stručno osposobiti postojeće udruge ili centre (TIĆ, UZOR) koji djeluju te potaknuti Obiteljski Centar Primorsko-goranske županije na osnivanje podružnica po subregionalnim centrima.

Potrebno je kroz sustav financiranja javnih potreba pozvati navedene organizacije da ponude županijski program za ostvarivanje financijske potpore.

SIGURNE KUĆE I SKLONIŠTA ZA ŽRTVE NASILJA

Kapaciteti od 54 kreveta zadovoljavaju potrebe Primorsko-goranske županije, a u skladu s preporukama Vijeća Europe. Ovaj smještaj namijenjen je isključivo ženama i njihovoj djeci čiji život i sigurnost su ozbiljno ugroženi, privremenog je karaktera i ne predstavlja njihovo stambeno zbrinjavanje.

U navedenom razdoblju potrebno je osigurati trajnu edukaciju za djelatnike u tim ustanovama (uz osiguranje supervizije) te težiti daljnjem jačanju njihovih profesionalnih kompetencija.

SOCIJALNI STANOVNI

Socijalni stanovi i nužni smještaj trebali bi pomoći žrtvama nasilja u stambenom zbrinjavanju i osamostaljivanju. U navedenom razdoblju potrebno je povećati broj socijalnih stanova na raspolaganju. Potrebno je potaknuti jedinice lokalne samouprave da u okviru socijalnih programa pokrenu izgradnju stambenih jedinica za zbrinjavanje žrtava obiteljskog nasilja.

Zbog rizika od getoizacije žrtava potrebno je razmišljati i o sufinanciranju podstanarstva, odnosno o kupnji stanova i smještaju u „redovne“ stambene objekte.

SOS TELEFONI

SOS telefon – Rijeka, pravna je osoba koja posluje kao neprofitna udruga već dugi niz godina i mogao bi biti osnova za organiziranje SOS telefona za cijelu Županiju sa jedinstvenim sistemom koji bi funkcionirao 24 sata. SOS telefon Rijeka mogao bi biti nositelj edukacije u drugim sredinama za telefonsko savjetovanje žrtava.

Potrebno je ispitati kadrovske i tehničke uvjete i pomoći organizaciju jedinstvenog županijskog SOS telefona. Kroz sustav financiranja javnih potreba zatražiti jedinice lokalne samouprave i Primorsko-goransku županiju za potporu organiziranju veće mreže volontera i edukaciju istih.

CIVILNE UDRUGE ZA ZAŠTITU ŽENA I DJECE

Potrebno je ovom prilikom naglasiti da na cijelom području Županije imamo veoma mali broj ženskih civilnih udruga, a udruga koje bi se bavile sprečavanjem nasilja ili educiranjem građana u borbi protiv nasilja ili drugih socijalnih anomalija gotovo nemamo. Stoga je potrebno ojačati postojeće organizacije i to putem

financiranja konkretnih programa, edukacije stanovništva i podizanja razine osviještenosti.

U tu kategoriju spadaju organizacije kao što su Savjetovalište za žene - Ženska akcija Rijeka, Obiteljsko i bračno savjetovalište Riječke nadbiskupije, Crveni križ, Pravno savjetovalište za žene, Centar za participaciju žena u društvenom životu Rijeke, Udruga za zaštitu od MOBBING a - Opatija, Društvo „Naša djeca” te Otvoreni telefon za djecu - Opatija.

Vrlo često žrtve nasilja traže pomoć i savjet u civilnim udrugama ili polu profesionalnim organizacijama gdje se ponekad lakše postiže prislan i intiman kontakt. Osim toga, civilne udruge lakše mogu okupiti volontere i ostale «ljude dobre volje» nego profesionalne institucije i potrebna su manja financijska i tehnička sredstva.

U navedenom razdoblju inicirati će se povezivanje i suradnja civilnih organizacija preko Povjerenstva za prevenciju i suzbijanje nasilja u obitelji. One mogu dodatno povećati razinu zaštite na određenom području, ali se sustav ne može bazirati na njima.

DRUGE PROFESIONALNE INSTITUCIJE I USTANOVE

Na području naše Županije djeluje čitav niz institucija i ustanova koje se više ili manje izravno bave problemima nasilja. To su razna savjetovališta koje vode socijalne, zdravstvene i školske institucije. Sve one rade svoj posao na profesionalnoj i stručnoj osnovi. Tu spadaju: Nastavni zavod za javno zdravstvo primorsko-goranske županije sa Savjetovalištima za školsku djecu Odjela školske medicine te savjetovalište za mlade Centra za prevenciju ovisnosti, Studentsko savjetovalište, Klinički bolnički centar, pravno savjetovalište pri Općinskom sudu, policija i dr. Njihov doprinos ovoj tematici moguć je u domeni provođenja programa prevencije te uočavanja i detekcije slučajeva obiteljskog nasilja te savjetovališnog i psihoterapijskog rada sa žrtvama. Potrebno je osigurati financijsku podršku širenju obuhvata postojećim programima prevencije te edukaciju za stručni kadar i raditi na jačanju suradnje i međusobnom povezivanju stručnjaka.

Programi koji se predlažu su: *Program prevencije nasilja CAP „Child Assault Prevention“*, *UNICEF- «Za sigurno i poticajno okruženje u školama»*, *Škola za roditelje koju organizira Dom za dnevni boravak TIĆ*, *Škola odgovornog roditeljstva NZJZPGŽ*. Potrebno je kroz sustav financiranja javnih potreba zatražiti nositelje da izrade županijske programe i predlože ih na financiranje.

NOVA STRUČNA JEDINICA UNUTAR NASTAVNOG ZAVODA ZA JAVNO ZDRAVSTVO

U cilju uspostave cjelovitog sustava zaštite od nasilja u Primorsko-goranskoj županiji, da bi se mogle implementirati planirane mjere i aktivnosti Akcijskog plana, potrebno je uspostaviti središnju, županijsku strukturu, koja bi bila nositelj ovog projekta i koordinator svih postojećih institucija, s cjelokupnom odgovornošću u prevenciji nasilja u obitelji. Iz tih razloga predlažemo da se pri Nastavnom zavodu za javno zdravstvo Primorsko-goranske županije formira novi odsjek, od postojećih kadrovskih resursa, koji bi se bavio ovom problematikom, ali i dodatnim aktivnostima (promicanjem politike ravnopravnosti spolova). Novoosnovani odsjek treba imati legitimitet i obvezu da na lokalnoj razini bude koordinator cjelokupne mreže koja se bavi problematikom nasilja u suradnji s nadležnim državnim tijelima. Ovaj odsjek treba usko surađivati i s Pravobraniteljicom za ravnopravnost spolova,

Pravobraniteljem za djecu i Pučkim pravobraniteljem, čime bi se ostvarili neposredni odnosi i efikasnost rada.

Zadaci Odsjeka za prevenciju nasilja u obitelji:

- Pratiti rad i djelovanje svih institucija, ustanova i udruga koje se bave problematikom nasilja i žrtvama nasilja te pomagati istima da se bolje organiziraju,
- Baviti se istraživanjima i voditi statističke i ostale podatke vezane uz nasilje i žrtve nasilja (uspostavu središnjeg registra),
- Raditi na educiranju, doškolovanju i dodatnom osposobljavanju djelatnika, ali i svih čimbenika u sustavu ili mreži ustanova i institucija, kao i civilnih udruga koje se bave nasiljem.
- Poticati osnivanje civilnih udruga i volontera koji bi radili u mreži i sustavu borbe protiv nasilja.
- Posebno se baviti redovitim izvještavanjem vijeća gradova i općina te Skupštine i Poglavarstva Primorsko-goranske županije kao i cjelokupne javnosti o svim procesima vezanim uz nasilje i njegovo suzbijanje.
- Povezivanje i razmjena iskustva s ostalim ustanovama i institucijama u Hrvatskoj i van nje u cilju poboljšanja rada cjelokupnog sustava.
- U iznalaženju rješenja za ovu problematiku, uspostavljati suradnju i tražiti savjet i pomoć znanstvenih ustanova, fakulteta, ali i pojedinih znanstvenika koji su se specijalizirali za pojedine segmente vezane uz nasilje i njegovo sprečavanje.

Za primjereno funkcioniranje novoformiranog Odsjeka unutar Nastavnog zavoda za javno zdravstvo biti će potrebno dodijeliti odgovarajuća materijalna sredstva koja će osigurati ostvarivanje navedenih zadaća.

POVJERENSTVO ZA SUZBIJANJE NASILJA U OBITELJI

Razlog osnivanja ovog tijela jest da se na jednom mjestu koordinira rad tijela državne uprave, jedinica lokalne samouprave, ustanova, udruga i dugih pravnih i fizičkih osoba na području prevencije i suzbijanja nasilja u obitelji.

Za planirano razdoblje primjene Akcijskog plana, za svaku od planiranih aktivnosti izradit će se detaljniji provedbeni plan.

AKCIJSKI PLAN CJELOVITOG SUSTAVA ZAŠTITE OD NASILJA U PRIMORSKO-GORANSKOJ ŽUPANIJI ZA RAZDOBLJE 2007- 2009.

Prijedlog organizacije

”Cjelovitog sustava zaštite od nasilja u Primorsko-goranskoj županiji”

Iz niza dokumenata (Zakon o ravnopravnosti spolova, Obiteljski zakon, Zakon o zaštiti od nasilja u obitelji, Zakoni o zaštiti i pravima djeteta, Saborski dokument Nova nacionalna politika o provođenju politike ravnopravnosti spolova 2006. – 2010. godine, Protokol o postupanju u slučaju nasilja u obitelji, Zakon o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi i dr.) vidljivo je da ne postoje nikakve prepreke za osnivanje cjelovitog sustava zaštite od nasilja u Primorsko-goranskoj županiji. Štoviše, iz tih, ali i iz niza međunarodnih dokumenata vidljivo je da je to obveza lokalne samouprave. U navedenom razdoblju predlaže se izgradnja cjelovitog sustava zaštite od nasilja u Primorsko-goranskoj županiji. U taj sustav spadaju:

- Mreža osnovnih kapaciteta za prevenciju, suzbijanje i zaštitu žrtava nasilja
- Sigurne kuće i skloništa za žrtve nasilja
- Socijalna prihvatilišta (socijalni i nužni smještaj)
- S O S - telefoni
- Civilne udruge za zaštitu žena i djece
- Druge profesionalne institucije i ustanove (socijalna skrb, policija, sudstvo, zdravstvo)
- Nova stručna jedinica unutar Nastavnog zavoda za javno zdravstvo PGŽ
- Povjerenstvo za prevenciju i suzbijanje nasilja u obitelji PGŽ

Ako se želi ostvariti potpun sustav prevencije i suzbijanja nasilja, potrebno je voditi računa i o ustrojstvu i geografskoj različitosti Primorsko-goranske županije. Primorsko-goranska županija sastavljena je od sedam različitih područja ili mikroregija:

- Grad Rijeka sa svojim prstenom općina i gradova
- Područje Liburnije s centrom u Opatiji
- Područje Gorskog kotara s centrom u Delnicama
- Područje crikveničko - vinodolskog kraja s centrom u Crikvenici
- Otok Rab
- Otok Krk
- Otoci Cres –Lošinj

Sva ta područja različita su po svom geografskom obliku i karakteristikama, ekonomskom i socijalnom ustrojstvu i snazi, ali i po mentalitetu i načinu življenja. Zbog toga je potrebno organizirati cjelovit sustav zaštite, dostupan na cijelom teritoriju Primorsko-goranske županije, a koji će biti stručno, kadrovski i ekonomski racionalan i održiv.

Osnovni kapaciteti za prevenciju, suzbijanje i zaštitu od nasilja

Riječ je o najvažnijim ustanovama («TIĆ», UZOR, Obiteljski centar) koje je potrebno uspostaviti na cijelom području Županije, koje će biti dostupne u svim mikroregijama, odnosno u njihovim centrima. Potrebno je u svim tim sredinama naći stručne osobe koje će raditi u tim centrima i pružiti pomoć žrtvama nasilja.

Te ustanove moraju osigurati sljedeće oblike pomoći:

- pravno savjetovanje i zaštitu žrtava,

- psihosocijalno savjetovanje i zaštitu žrtava i počinitelja,
- zdravstveno savjetovanje i zaštitu,
- informiranje i edukaciju stanovništva o problemima nasilja.

Osim toga, trebalo bi poticati organiziranje civilnih udruga koje bi se bavile nasiljem i njegovim žrtvama te ujedno pomagale profesionalnim institucijama u njihovom radu i djelovanju. U rad tih ustanova trebali bi biti uključeni (profesionalno i/ili volonterski): defektolozi - socijalni pedagozi, socijalni radnici, pravnici, psiholozi, psihijatri, razno medicinsko osoblje, pedagozi te volonteri svih profila.

Radi praktičnosti, ali i operativnosti, bilo bi potrebno osnovati centralna savjetovišta za pojedina područja županije koja bi pokrivala ostale gradove i općine tog područja; na primjer, Delnice bi bile centar za Gorski kotar, Crikvenica za vinodolski kraj, a otoci bi imali svoje posebne centre s obzirom na njihovu geografsku izoliranost.

Osnivanjem takve mreže stvorili bi se uvjeti za jedinstveno djelovanje i pružanje zaštite žrtvama nasilja na području cijele Županije. Ta mreža imala bi jedinstvene kriterije i sisteme rada i provodila bi stalne preventivne akcije, kao i edukaciju i informiranje stanovništva o pravima i borbi protiv svih oblika nasilja. Preko te mreže okupljali bi se volonteri i osnivale udruge koje bi se bavile problemima nasilja.

Trebalo bi materijalno i stručno osposobiti postojeće udruge ili centre («TIC», UZOR) koji djeluju te potaknuti Obiteljski centar Primorsko-goranske županije na osnivanje podružnica po subregionalnim centrima.

Potrebno je, kroz sustav financiranja javnih potreba, pozvati navedene organizacije da ponude županijski program za ostvarivanje financijske potpore.

Sigurne kuće i skloništa za žrtve nasilja

Kapacitet od 54 kreveta zadovoljava potrebe Primorsko-goranske županije u skladu s preporukama Vijeća Europe. Taj smještaj namijenjen je isključivo ženama i njihovoj djeci čiji su život i sigurnost ozbiljno ugroženi, privremenog je karaktera i ne predstavlja njihovo stambeno zbrinjavanje.

U navedenom razdoblju potrebno je osigurati trajnu edukaciju za djelatnike u tim ustanovama (uz osiguranje supervizije) te težiti daljnjem jačanju njihovih profesionalnih kompetencija.

Socijalni stanovi

Socijalni stanovi i nužni smještaj trebali bi pomoći žrtvama nasilja u stambenom zbrinjavanju i osamostaljivanju. U navedenom razdoblju potrebno je povećati broj socijalnih stanova na raspolaganju. Potrebno je potaknuti jedinice lokalne samouprave da, u okviru socijalnih programa, pokrenu izgradnju stambenih jedinica za zbrinjavanje članova obitelji žrtava obiteljskog nasilja.

Zbog rizika od getoizacije žrtava potrebno je razmišljati i o sufinanciranju podstanarstva odnosno o kupnji stanova i smještaju u „redovne“ stambene objektima.

SOS telefoni

SOS - telefon Rijeka pravna je osoba koja posluje kao neprofitna udruga već dugi niz godina i mogao bi biti osnova za organiziranje SOS - telefona za cijelu županiju, s jedinstvenim sistemom koji bi funkcionirao 24 sata. SOS - telefon Rijeka mogao bi biti nositelj edukacije za telefonsko savjetovanje žrtava u drugim sredinama.

Potrebno je ispitati kadrovske i tehničke uvjete i pomoći organizaciju jedinstvenog županijskog SOS – telefona, kroz sustav financiranja javnih potreba zatražiti od jedinica lokalne samouprave i Primorsko-goranske županije potporu za organiziranje veće mreže volontera i njihovu edukaciju.

Civilne udruge za zaštitu žena i djece

Treba naglasiti da na cijelom području Županije postoji veoma mali broj ženskih civilnih udruga, a udruge koje bi se bavile sprečavanjem nasilja ili educiranjem građana u borbi protiv nasilja ili drugih socijalnih anomalija gotovo i nema. Stoga je potrebno ojačati postojeće organizacije i to putem financiranja konkretnih programa edukacije stanovništva i podizanja razine osviještenosti. U tu kategoriju spadaju organizacije kao što su Savjetovalište za žene - Ženska akcija Rijeka, Obiteljsko i bračno savjetovalište Riječke nadbiskupije, organizacije Crvenog križa, Pravno savjetovalište za žene Centra za participaciju žene u društvenom životu Rijeke, Udruga za zaštitu od MOBBING-a Opatija, Društvo «Naša djeca» te Otvoreni telefon za djecu Opatija.

Vrlo često žrtve nasilja traže pomoć i savjet u civilnim udrugama ili poluprofesionalnim organizacijom gdje se ponekad lakše postiže prislan i intiman kontakt. Osim toga, civilne udruge mogu lakše okupiti volontere i ostale «ljude dobre volje» nego profesionalne institucije i potrebna su manja financijska i tehnička sredstva. U navedenom razdoblju inicirat će se povezivanje i suradnja civilnih organizacija preko Povjerenstva za prevenciju i suzbijanje nasilja u obitelji. One mogu dodatno povećati razinu zaštite na određenom području, ali se sustav ne može bazirati na njima.

Druge profesionalne institucije i ustanove

Na području Primorsko-goranske županije djeluje čitav niz institucija i ustanova koje se, više ili manje izravno, bave problemima nasilja. To su razna savjetovališta koja vode socijalne, zdravstvene i školske institucije. Sva ona rade svoj posao na profesionalnoj i stručnoj osnovi. Tu spadaju Nastavni zavod za javno zdravstvo Primorsko-goranske županije sa savjetovalištim za školsku djecu Odjela školske medicine te Savjetovalište za mlade Centra za prevenciju ovisnosti, Studentsko savjetovalište, Klinički bolnički centar, Pravno savjetovalište pri Općinskom sudu, policija i dr. Njihov doprinos toj tematici moguć je u domeni provođenja programa prevencije, uočavanja i detekcije slučajeva obiteljskog nasilja te savjetovališnog i psihoterapijskog rada sa žrtvama. Posebno je važno, sukladno preporukama i Svjetske zdravstvene organizacije, organizirati prevenciju i zaštitu na javnozdravstvenoj razini pa bi tako trebalo formirati novi Odjel unutar NZZJZ koji bi se bavio prevencijom nasilja u obitelji (prevencija i podizanje razine svijesti u školama, odnosi s javnošću, savjetovanje i rana detekcija). Nadalje, potrebno je osigurati financijsku podršku širenju obuhvata postojećim programima prevencije te edukaciju za stručni kadar i raditi na jačanju suradnje i međusobnom povezivanju stručnjaka.

Programi koji se predlažu jesu: *Program prevencije nasilja CAP („Child Assault Prevention)*, *UNICEF- «Za sigurno i poticajno okruženje u školama», Škola za roditelje koju organizira Dom za dnevni boravak «TIC»*, *Škola odgovornog roditeljstva NZJZPGŽ*. Potrebno je, kroz sustav financiranja javnih potreba, zatražiti nositelje da izrade županijske programe i predlože njihovo financiranje.

Nova stručna jedinica unutar Nastavnog Zavoda za javno zdravstvo

U cilju uspostave cjelovitog sustava zaštite od nasilja u Primorsko-goranskoj županiji, da bi se mogle implementirati planirane mjere i aktivnosti Akcijskog plana, potrebno je uspostaviti središnju, županijsku strukturu, koja bi bila nositelj ovog projekta i koordinator svih postojećih institucija, s cjelokupnom odgovornošću u prevenciji nasilja u obitelji. Iz tih razloga predlaže se da se pri Nastavnom zavodu za javno zdravstvo PGŽ formira novi odsjek, od postojećih kadrovskih resursa, koji bi se bavio ovom problematikom, ali i dodatnim aktivnostima (promicanjem politike ravnopravnosti spolova). Novoosnovani odsjek treba imati legitimitet i obvezu da na lokalnoj razini bude koordinator cjelokupne mreže koja se bavi problematikom nasilja u suradnji s nadležnim državnim tijelima. Ovaj odsjek treba usko surađivati i s Pravobraniteljicom za ravnopravnost spolova, Pravobraniteljicom za djecu i Pučkim pravobraniteljem, čime bi se ostvarili neposredni odnosi i efikasnost rada.

Zadaci Odsjeka za suzbijanje i prevenciju nasilja u obitelji bili bi:

- pratiti rad i djelovanje svih institucija, ustanova i udruga koje se bave problematikom nasilja i žrtvama nasilja te im pomagati da se bolje organiziraju, ali i da povjerenstvo bude njihov direktni predstavnik u sistemu vlasti i samouprave;
- baviti se istraživanjima i voditi statističke i ostale podatke vezane uz nasilje i žrtve nasilja (stvaranje baza podataka);
- raditi na educiranju, doškolovanju i dodatnom osposobljavanju djelatnika, ali i svih čimbenika u sistemu ili mreži ustanova i institucija, kao i civilnih udruga koje se bave nasiljem;
- poticati osnivanje civilnih udruga i rad volontera koji bi radili u mreži i sistemu u borbi protiv nasilja;
- redovito izvještavati predstavnička tijela gradova i općina te Skupštinu i Poglavarstvo PGŽ, kao i cjelokupnu javnost o svim procesima vezanima uz nasilje i njegovo suzbijanje;
- poticati povezivanje i razmjenu iskustva s ostalim ustanovama i institucijama u Hrvatskoj i van nje radi poboljšanja rada cjelokupnog sistema;
- u iznalaženju rješenja za tu problematiku, uspostavljati suradnju i tražiti savjet i pomoć od znanstvenih ustanova, fakulteta, ali i pojedinih znanstvenika, i to onih koji su se specijalizirali za pojedine segmente vezane uz nasilje i njegovo sprečavanje.

Za primjereno funkcioniranje novoformiranog Odsjeka unutar Nastavnog zavoda za javno zdravstvo biti će potrebno dodijeliti odgovarajuća materijalna sredstva koja će osigurati ostvarivanje navedenih zadaća.

Povjerenstvo za suzbijanje nasilja u obitelji

Razlog osnivanja ovog tijela jest da se na jednom mjestu koordinira rad tijela državne uprave, jedinica lokalne samouprave, ustanova, udruga i drugih pravnih i fizičkih osoba na području prevencije i suzbijanja nasilja u obitelji.

Za planirano razdoblje primjene Akcijskog plana, za svaku od planiranih aktivnosti izradit će se detaljni provedbeni plan.

Aktivnosti i nositelji

AKTIVNOST	KOORDINATOR	VRIJEME
Osnivanje Povjerenstva za prevenciju i suzbijanje nasilja u obitelji	Odjel za zdravstvenu zaštitu i socijalnu skrb Primorsko-goranske županije	2008.
Iniciranje formiranja nove stručne jedinice unutar NZZJZ koji bi se bavio prevencijom nasilja u obitelji (prevencija i podizanje razine svijesti u školama, odnosi s javnošću, savjetovanje i rana detekcija)	Primorsko-goranska županija	2008.-2009.
	Nastavni Zavod za Javno Zdravstvo Primorsko-goranske županije	
Okupljanje svih subjekata koji se bave problematikom nasilja jednom godišnje povodom obilježavanja Međunarodnog dana nasilja, radi izmjene iskustava	Povjerenstvo za prevenciju i suzbijanje nasilja u obitelji	2008.-2009.
Iniciranje izrade programa edukacije kadrova	Povjerenstvo za prevenciju i suzbijanje nasilja u obitelji	2008 – 2009.
Iniciranje povećanja broja radnih sati SOS-telefona	Odjel za zdravstvenu zaštitu i socijalnu skrb Primorsko-goranske županije	2008.– 2009.
Poticanje proširenja obuhvata programa prevencije (CAP, Škola za roditelje-«TIĆ», Škola odgovornog roditeljstva-NZJZPGŽ)	Odjel za zdravstvenu zaštitu i socijalnu skrb Primorsko-goranske županije	2008.– 2009.
Poticanje širenja kapaciteta za prevenciju, suzbijanje i zaštitu od nasilja na sve subregionalne centre	Povjerenstvo za prevenciju i suzbijanje nasilja u obitelji Nova stručna jedinica	2008 – 2009.
	Odjel za zdravstvenu zaštitu i socijalnu skrb Primorsko-goranske županije	
Iniciranje formiranja podružnica Obiteljskog centra Primorsko-goranske županije	Obiteljski centar	2008.– 2009.
Poticanje izgradnje stambenih jedinica za žrtve nasilja	Povjerenstvo za prevenciju i suzbijanje nasilja u obitelji	2008 – 2009.
	Odjel za zdravstvenu zaštitu i socijalnu skrb Primorsko-goranske županije	

Organiziranje kontinuirane medijske aktivnosti i rada na senzibilizaciji javnosti	Nova stručna jedinica Unutar NZJZ PGŽ	2008 – 2009.
Povezivanje nevladinih udruga koje se bave problematikom nasilja (planiranje programa, edukacija, razmjena iskustava)	Povjerenstvo za prevenciju i suzbijanje nasilja u obitelji Nova stručna jedinica Unutar NZJZ PGŽ	2008 – 2009.
Iniciranje osiguravanja adekvatnih prostornih uvjeta za rad sa žrtvama i nasilnicima u policijskim postajama i sudovima	Povjerenstvo za prevenciju i suzbijanje nasilja u obitelji	2008.– 2009.
Angažiranje licenciranih edukatora za provođenje edukacije stručnjaka (da bi se povećao obuhvat rada s počiniteljima nasilja u obitelji (psihosocijalni tretman))	Povjerenstvo za prevenciju i suzbijanje nasilja u obitelji	2008.– 2009.